

GEN 3 PASLAUGOS

GEN 3.1 ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS PASLAUGOS

GEN 3.1.1 ATSAKINGOJI TARNYBA

Oro navigacijos informacijos skyrius, kuris yra Lietuvos Respublikos valstybės įmonės "Oro navigacija" struktūrinis padalinys, užtikrina informacijos srautą, kad jos atsakomybės zonoje (žr. [GEN 3.1.2](#) poskyrį) būtų garantuota saugi, reguliari ir veiksminga oro navigacija. Šį skyrių sudaro AIS būstinė ir Vilniaus ARO į kurį integruota Tarptautinė NOTAM tarnyba (NOF).

AIS būstinė

Valstybės įmonė „Oro navigacija“

Oro navigacijos informacijos skyrius

B. Karvelio g. 25

02184 Vilnius, Lietuva

Phone:+370 706 94 613

Fax: +370 706 94 614

AFS: EYVNYOYX

Email: ais@ans.lt

URL: www.ans.lt

Tarptautinė NOTAM tarnyba (NOF)

Valstybės įmonė „Oro navigacija“

Vilniaus ARO

Rodūnios kelias 2

02188 Vilnius, Lietuva

Phone:+370 706 94 619

Fax: +370 706 94 621

AFS: EYVNYNYX

Paslaugos teikiamos pagal ICAO 15 priedo – Oro navigacijos informacijos paslaugos - reikalavimus.

GEN 3.1.2 ATSAKOMYBĖS ZONA

Oro navigacijos informacijos skyrius yra atsakingas už informacijos rinkimą ir platinimą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir, remiantis regioniniu oro navigacijos susitarimu, virš atviros jūros esančioje oro erdvėje, kuri įeina į Vilniaus skrydžių informacijos regioną.

GEN 3.1.3 ORO NAVIGACIJOS LEIDINIAI

Oro navigacijos informacija teikiama bendrame oro navigacijos informacijos komplekte, kurį sudaro:

- Oro navigacijos informacinis rinkinys (AIP);
- Oro navigacijos informacijos rinkinys vizualiems skrydžiams (AIP VFR);
- AIP (AIP AMDT) pataisos;
- AIP (AIP SUP) papildymai;
- NOTAM ir Priešskrydinės informacijos biuleteniai (PIB);
- Oro navigacijos informacijos aplinkraščiai (AIC);
- Patikrinimo sąrašai ir suvestinės.

NOTAM ir su jais susiję mėnesiniai patikrinimo sąrašai leidžiami per AFS, o PIB galima gauti Vilniaus ARO. Galiojančių NOTAM sąrašas yra prieinamas interneto svetainėje www.ans.lt ir platinamas pagal užklausą elektroniniu paštu. Visa kita komplekto medžiaga yra siunčiama paštu.

1 AIP ir susiję pakeitimai

1.1 AIP

AIP yra pagrindinis aviacijos dokumentas, kuris pirmiausia turi atitikti tarptautinius reikalavimus keičiantis oro navigacijos informacija, taip pat ir būtinais ilgalaikiais laikiniais pakeitimais, turinčiais įtakos oro navigacijai.

Lietuvos Respublikos AIP, publikuojamas lietuvių ir anglų kalbomis, yra prieinamas tik elektronine forma. AIP yra naudojamas vykdant tarptautinius ir vietinius skrydžius, tame tarpe, taip pat komercinius ir privačius. AIP elektronine forma (eAIP) yra platinamas kompaktiniame diske (CD) ir galima atsisiųsti iš įmonės svetainės www.ans.lt.

1.2 AIP pataisos (AIP AMDT)

AIP pataisos yra atliekamos išleidžiant kompaktinius diskus (CDs) su pakeitimais. Prireikus, yra išleidžiamas naujas CD su AIP pataisomis. AIRAC AMDT ir reguliariųjų AIP AMDT numeriai ir įsigaliojimo data yra užrašomi ant CD. Kiekvienas eAIP kompaktiniame diske (CD) susideda iš šių bendro komplekto elementų:

- visas AIP su nurodyta įsigaliojimo data;
- reguliariosios AIP AMDT arba AIRAC AMDT, kurios tampa galiojančios CD įsigaliojimo dieną;
- įtraukti AIP SUP ir AIC galiojantys eAIP komplekto publikavimo datai.

Visi bendro komplekto CD elementai yra prieinami pdf formatu (spausdinimui), atidaromu naudojant Adobe Reader programą.

Trumpas pataisose nurodytų pakeitimų aprašas yra pateiktas AIP pataisų tituliname lape.

Kiekviename AIP pataisų tituliname lape pagal serijos numerius nurodomi Bendro oro navigacijos informacijos komplekto puslapiai, kuriuose padarytos pataisos ir kurie jau nebegalioja.

AIP dalys turi patikrinimo langelį viršutiniame dešiniajame kampe, kuris leidžia pakeitimus atvaizduoti grafiškai. Į eAIP įtrauktos AIRAC AMDT pataisos yra rodomos rožinės spalvos fone, reguliariosios AIP AMDT – mėlynos spalvos fone, išbrauktas tekstas – perbrauktas ištisine linija.

Kiekvienas AIP AMDT ir kiekvienas AIRAC AMDT puslapis turi atskirą serijos numerį iš eilės pagal kalendorinius metus. Keturiais skaitmenimis nurodyti metai yra AMDT serijos numerio dalis, pvz., AIP AMDT 001/2010; AIRAC AMDT 002/2010.

AIP puslapių patikrinimo sąrašas, kuriame nurodomas puslapio numeris/žemėlapio pavadinimas ir informacijos įsigaliojimo data (diena, mėnuo ir metai), leidžiamas kartu su kiekviena pataisa, ir yra AIP sudėtinė dalis.

2 AIP papildymai (AIP SUP)

Ilgalaikiai laikinieji pakeitimai (galiojantys 3 mėnesius ir ilgiau), taip pat trumpalaikė informacija, bet jos tekstas ar grafinė dalis yra dideli, papildo nuolatinę informaciją, kuri yra AIP, ir yra leidžiami kaip AIP papildymai (AIP SUP). Svarbūs laikinieji AIP pakeitimai yra skelbiami pagal AIRAC sistemą, nustatoma jų galiojimo data, jie žymimi ryškiu akronimu - AIRAC.

AIP SUP, išleidžiami tarp dviejų AIP AMDT publikacijų, yra platinami prenumeratoriams elektroniniu paštu. Kiekvienas AIP papildymas (reguliarus ar AIRAC) turi serijos numerį, kuris duodamas iš eilės pagal kalendorinius metus. Keturiais skaitmenimis nurodyti metai yra SUP serijos numerio dalis, pvz., AIP SUP 001/2010; AIRAC AIP SUP 002/2010.

Papildymai AIP laikomi tol, kol galioja visas informacijos turinys ar jo dalis. AIP papildymo galiojimo laikas paprastai nurodomas pačiame papildyme. Jame esančių pakeitimų galiojimo laikas ar jo pabaiga gali būti paskelbta NOTAM.

Galiojančių AIP papildymų patikrinimo sąrašas kiekvieno mėnesio pradžioje skelbiamas galiojančiame NOTAM sąrašė.

3 Oro navigacijos informacijos aplinkraščiai (AIC)

Oro navigacijos informacijos aplinkraščiuose (AIC) teikiama ilgalaikių prognozių, visų svarbesnių įstatymų, taisyklių ir įrangos pakeitimų grynai aiškinamojo ar patariamojo pobūdžio informacija, kuri galėtų turėti įtakos skrydžių saugai; ir aiškinamojo bei patariamojo pobūdžio pranešimai apie techninius, teisinius ar grynai administracinius dalykus. AIC yra skirstomi pagal dalykus bei jų poveikį ir dalijami į 2 serijas (A ir B). AIC serijoje

A yra svarbi tarptautinės civilinės aviacijos informacija, ji paskirstoma įvairiose šalyse, o AIC serijoje B yra vietinės aviacijos informacija, ji platinama šalies viduje.

Kiekvienas AIC kiekvienais kalendoriniais metais numeruojamas pagal serijas. Keturiais skaitmenimis nurodyti metai yra AIC serijos numerio dalis, pvz., AIC A 001/2010, AIC B 001/2010.

AIC, išleidžiami tarp dviejų AIP AMDT publikacijų, yra platinami prenumeratoriams elektroniniu paštu.

Galiojančių AIC patikrinimų sąrašas yra leidžiamas vieną kartą per metus, kaip atskiri AIC.

4 NOTAM ir Priešskrydinės informacijos biuleteniai (PIB)

NOTAM yra skelbiama informacija apie oro navigacijos įrangos, paslaugų, procedūrų ar rizikos nustatymą, sąlygas arba susijusius pa(si)keitimus, kurie gali turėti įtakos skrydžio saugai. NOTAM pranešimais platinama skubi ir iš anksto nenumatyta informacija, kuri paprastai yra laikino pobūdžio ir trumpos trukmės. NOTAM pranešimais taip pat gali būti platinama ir pastovi arba laikina ilgos trukmės informacija, susijusi su veiklos požiūriu svarbiais pa(si)keitimais, kai apie tuos pa(si)keitimus pranešama prieš trumpą laiką, ir dėl laiko stygiaus negalima išleisti AIP AMDT arba AIP SUP. Prireikus, NOTAM kaip galima greičiau bus keičiamas AIP AMDT pataisa arba AIP SUP papildymu.

NOTAM yra platinami per AFS.

Kiekviename NOTAM informacija yra išdėstyta pagal ICAO NOTAM formatą, ir jam nurodyti yra vartojamos santrumpos pagal ICAO NOTAM kodą, kurį papildo ICAO santrumpos, rodikliai, žymėjimai, šaukiniai, dažniai, skaičiai ir aiški kalba. Jie yra keturių serijų, kurios žymimos raidėmis A, B, C ir S.

A serijoje yra pateikiama informacija apie oro navigacijos įrenginių, paslaugų, procedūrų ar pavojų atsiradimą, jų būklę ar pasikeitimus, kurią būtina laiku žinoti su skrydžių operacijomis susijusiam personalui ir yra svarbi tarptautiniams skrydžiams. A serijos NOTAM yra skelbiami anglų kalba ir platinami tarptautiniu mastu.

B seriją sudaro informacija, susijusi su vietiniais aerodromais. B serijos NOTAM yra skelbiami anglų kalba ir platinami tarptautiniu mastu.

C seriją sudaro visi A ir B serijos NOTAM išversti į lietuvių kalbą. C serijos NOTAM platinami tik Lietuvos Respublikoje.

S serijos (SNOWTAM) skelbia informaciją apie sniegą, pažliugusį sniegą, ledą ar stovintį vandenį, atsiradusį dėl sniego, pažliugusio sniego ar ledo eismo zonoje. Kiekvienas tarptautinis aerodromas rengia SNOWTAM pagal PANS-AIM (Dok. 10066) 4 priedo reikalavimus, su atskira numeracija, prasidedančia nuo metų pradžios, atskirai kiekvienam aerodromui. SNOWTAM platina Tarptautinė NOTAM tarnyba (NOF). Detalės yra skelbiamos Aerodromų dalyje, Sniego plane (AD 1.2 dalies 1.2.2 punkte) ir Oro navigacijos informacijos aplinkraščio (AIC) A serijoje, kuri išleidžiama kiekvienų metų žiemos sezonui.

Priešskrydinius informacinius biuletenius (PIB), kuriuose yra glausta NOTAM informacija arba kita skubi informacija skrydžio įguloms ir naudotojams, galima gauti Vilniaus ARO.

Galima gauti kelių tipų PIB:

- *Aerodromų biuletenį* sudaro informacija apie atitinkamus aerodromus;
- *Regioninį biuletenį* sudaro informacija apie FIR (skrydžių informacijos regioną) ir aerodromus;
- *Maršrutų biuletenį* sudaro informacija apie išskridimo ir paskirties aerodromus, perskrendamus FIR bei atsarginius aerodromus;
- *Siaurų maršrutų biuletenį* sudaro informacija apie siaurą oro kelią (20 NM ar kito pločio pagal užklausą) su nustatytu maršrutu, taip pat informacija apie išskridimo, paskirties bei atsarginius aerodromus.

IFR ir VFR skrydžiams PIB yra skelbiamas anglų kalba (NOTAM aprėptis).

PIB užklausos yra teikiamos kaip galima anksčiau, vėliausiai, kai teikiamas skrydžio planas.

PIB galima gauti elektroniniu paštu, taip pat pasiimti arba atsispausdinti savitarnos žiniavietėje. Tam tikras tvarkaraštis gali būti saugomas kartu su profiliu, ir PIB siunčiamas elektroniniu paštu. Reguliarių tarptautinių reisų ar kitų skrydžių pagal kartotinį skrydžio planą (RPL) atveju, naudotojams patariama paduoti ilgalaikį PIB užsakymą skrydžių vykdymo dienoms.

PIB galima gauti savitarnos žiniavietėje 24 val. per parą (H24).

5 Patikrinimo ir galiojančių NOTAM sąrašai

Galiojančių NOTAM patikrinimo sąrašą kas mėnesį suformuoja AFS. Po patikrinimo, galiojančių NOTAM sąrašas elektroniniu paštu išsiunčiamas visiems bendro oro navigacijos informacinio komplekto adresatams. Jame lietuvių arba anglų kalbomis pateikiama informacija apie naujausius AIP AMDT, AIRAC AIP AMDT, AIP SUP, AIC ir būsimas AIRAC datas, o jei jų nėra - tai pranešimas NIL AIRAC.

6 Leidinių pardavimas

Šiuos leidinius galima įsigyti Oro navigacijos informacijos skyriuje, bei įmonės svetainėje www.ans.lt.

Valstybės įmonė „Oro navigacija“
Oro navigacijos informacijos skyrius
B. Karvelio g. 25
02184 Vilnius, Lietuva
Phone: +370 706 94 613
Fax: +370 706 94 614
+370 706 94 621
AFS: EYVNYOYX
Email: ais@ans.lt
URL: www.ans.lt

Prenumeratos paslaugos ir pirkimo kainos skelbiamos AIC A serijoje.

GEN 3.1.4 AIRAC SISTEMA

Siekiant kontroliuoti ir reglamentuoti naudojimo požiūriu svarbius pakeitimus, dėl kurių reikia daryti žemėlapių, maršrutų vadovų ir t.t. pataisas, šie pakeitimai, jei galima, bus paskelbti iš anksto numatytomis datomis pagal AIRAC sistemą. Tokio tipo informacija bus skelbiama kaip AIRAC AIP AMDT arba AIRAC AIP SUP. Jeigu dėl laiko stygiaus negalima išleisti AIRAC AMDT arba SUP, bus išleistas NOTAM, aiškiai pažymėtas kaip AIRAC. Po šio NOTAM tuoj pat seks AMDT arba SUP.

AIRAC informacija yra leidžiama taip, kad ji pasiektų naudotoją ne vėliau kaip prieš 28 dienas, o apie labai svarbius pakeitimus – ne vėliau kaip prieš 56 dienas iki įsigaliojimo datos. Visi veiklos požiūriu svarbūs pakeitimai, publikuoti AIRAC AIP AMDT arba AIRAC AIP SUP, yra papildomai skelbiami įsigaliojimą skelbiančiame NOTAM. AIRAC publikavimo datą (42 dienos iki AIRAC įsigaliojimo datos) bus išleistas įsigaliojimą skelbiantis NOTAM, kuriame pateikiamas tą dieną įsigaliosiančių AIRAC AIP AMDT arba AIRAC AIP SUP trumpas turinio aprašymas, galiojimo data ir nuorodos numeris. Įsigaliojimą skelbiantis NOTAM galios PIB 14 dienų nuo įsigaliojimo datos.

Toliau pateiktoje lentelėje yra nurodytos būsimų metų AIRAC įsigaliojimo datos.

AIRAC galiojimo datų tvarkaraštis

2019	2020	2021	2022	2023
3 JAN	2 JAN	28 JAN	27 JAN	26 JAN
31 JAN	30 JAN	25 FEB	24 FEB	23 FEB
28 FEB	27 FEB	25 MAR	24 MAR	23 MAR
28 MAR	26 MAR	22 APR	21 APR	20 APR
25 APR	23 APR	20 MAY	19 MAY	18 MAY
23 MAY	21 MAY	17 JUN	16 JUN	15 JUN
20 JUN	18 JUN	15 JUL	14 JUL	13 JUL
18 JUL	16 JUL	12 AUG	11 AUG	10 AUG
15 AUG	13 AUG	09 SEP	08 SEP	07 SEP
12 SEP	10 SEP	07 OCT	06 OCT	05 OCT
10 OCT	8 OCT	04 NOV	03 NOV	02 NOV
7 NOV	5 NOV	02 DEC	01 DEC	30 NOV
5 DEC	3 DEC	30 DEC	29 DEC	28 DEC
	31 DEC			

Jei AIRAC dieną nėra pateikta jokios informacijos, tai NOTAM skelbia pranešimą NIL ne vėliau kaip prieš vieną AIRAC ciklą iki AIRAC įsigaliojimo datos.

GEN 3.1.5 PRIEŠSKRYDINĖS INFORMACIJOS PASLAUGOS AERODROMUOSE / SRAGTASPARNIŲ UOSTUOSE

Priešskrydinės informacijos teikimas pagal aerodromus išdėstytas žemiau:

Aerodromas	Priešskrydinės informacijos teikimo aprėptis
Priešskrydinės informacijos teikimas apima: visas ICAO EUR regiono valstybes ir tam tikras MID, NAT ir AFI regionų šalis.	
KAUNAS (EYKA) PALANGA (EYPA) ŠIAULIAI (EYSA) VILNIUS (EYVI) Savitarnos žiniavietė	Vilniaus ARO: Phone: +370 706 94 694 +370 706 94 618 +370 706 94 747 Fax: +370 706 94 621 Email: briefing@ans.lt AFS: EYKAZPZX, EYPAZPZX, EYSAZPZX, EYVIZPZX

GEN 3.1.6 SKAITMENINIŲ DUOMENŲ RINKINIAI

Skaitmeninius Lietuvos Respublikos **1 zonos** bei lentelėje, pateiktų aerodromų **2, 3 ir 4 zonų** vietovės ir kliūčių duomenų rinkinius, galima įsigyti Oro navigacijos informacijos skyriuje.

Aerodromai	Vietovės duomenų rinkiniai			Kliūčių duomenų rinkiniai		
	2 zona	3 zona	4 zona	2 zona	3 zona	4 zona
EYKA	Yra	Yra	Yra	Yra	Yra	– ¹
EYPA	Yra	Yra	–	Yra	Nėra	–
EYSA	Yra	Yra	–	Yra	Nėra	–
EYVI	Yra	Yra	Yra	Yra	Yra	Yra

1 EYKA 4 zonoje kliūčių nėra.

Pastabos: 1. EYVI aerodromo 2,3, 4 zonų skaitmeninis kliūčių duomenų rinkinys galimas AIXM 5.1 formatu.

2. Skaitmeninių vietovės duomenų rinkinių ir kliūčių duomenų rinkinių EYKA, EYPA, EYSA aerodromams metaduomenys nepilnai atitinka oro navigacijos duomenų kokybės (ADQ) reikalavimus.

Valstybės įmonė „Oro navigacija“

Oro navigacijos informacijos skyrius

B. Karvelio g. 25

02184 Vilnius, Lietuva

Phone: +370 706 94 613

Fax: +370 706 94 614

+370 706 94 621

AFS: EYVNYOYX

Email: ais@ans.lt

URL: www.ans.lt

Darbo laikas:

Pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais 0730-1615 LMT.

Penktadieniais ir švenčių išvakarėse 0730-1500 LMT (išskyrus šeštadienius, sekmadienius ir šventes).